

Asia: VN/13779/2022

Tutkimusorganisaatioille myönnettäviin valtionavustuksiin ja yhteisrahoitteiseen toimintaan liittyvät käytännöt

1 LAUSUNNONANTAJAN TAUSTATIEDOT

Valitse sopivin vaihtoehto

Yliopisto

2 SELVITYS

Mitä mieltä olette selvityksestä yleisesti? Liittyykö tutkimusorganisaatioille myönnettäviin valtionavustuksiin tai yhteisrahoitteiseen toimintaan esimerkiksi jotakin sellaista, jota selvityksessä ei käsitellä tai oteta huomioon? Jos niin, mitä?

Kaikki kehittäminen on tervetullutta, kun se tehdään avustuksen hakijan/saajan näkökulmasta, helpottaen hakijan työmäärää ja/tai tuensaajan raportointia.

Yhteiset toimintatavat ja termistö kautta linja tehostavat ja selkeyttävät käytäntöjä. Toiminta on hyvä saada niin läpinäkyväksi ja yhdenmukaiseksi kuin mahdollista. Tämä pätee kaikkiin alempana oleviin kysymyksiin.

Digitalisaatiolla pystytään merkittävästi lisäämään toiminnan valtionavustustoiminnan vaikuttavuutta, läpinäkyvyyttä, tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta.

Lisäämme tähän alle palvelukeskuksemme Certian kommentin:

Raportin mukaiset kymmenen kehityskohtaa kaikki tavoittelevat yhdenmukaisempia ja selkeämpiä käytäntöjä. Certia 15 korkeakoulun talouspalvelujen ja järjestelmäpalvelujen toteuttajana näkee isoja etuja laskentamallien ja termistön selkeyttämisellä ja yhtenäistämällä sekä järjestelmäkehityksen ja raportoinnin kehittämisen näkökulmasta. Erityisesti yhtenäiset tietorakenteet ovat avainasemassa tiedonsiirron automatisoinnissa ja digitalisoimisessa sekä avustustoiminnan tehokkuuden lisäämisessä eri toimijoiden välillä. Raportissa on mainittu, että Valtiokonttorin on selvitettävä mahdollisuudet talousraportoinnin automatisointiin ja Certia

toivookin, että tässä kehitystyössä käydään keskusteluja myös talousjärjestelmien toimittajan kanssa.

3 ERITYISKYSYMYKSET

1. Tutkimusrahoituksen käsitteet ja niihin liittyvät menettelytavat (luku 3.1)

Kehittämisehdotukset ovat vahvasti kannatettavia. On tärkeää tunnistaa, koska on kyseessä yhteisrahoitteinen ja koska tilaustutkimus (liiketoiminta tuenhakijalle). Tämä on ilmaistava riittävän selkeästi, jotta hakija osaa hinnoitella tutkimuksensa oikein. Samoin rahoituksen hakuun ja käyttöön liittyvät ehdot tulisi olla selkeästi esitettynä. Myös mahdolliset poikkeukset. Yhdenmukainen tieto henkilösivukulu- ja yleiskustannuskertoimista sekä raportointiaikataulusta lähtien.

Niin ikään on tärkeää, että rahoituksen myöntäjällä on myös talousosaamista, jotta vältetään virheellisiltä ohjeistuksilta.

Kokonaiskustannusmallin ulottaminen rakennerahastohankkeisiin olisi erittäin tervetullutta. Edelleen on tärkeää pyrkiä yhtenäistämään rahoitusehtojen tulkintoja rahoitusta jakavien viranomaisten kesken (tuensaajien yhdenmukainen kohtelu) vaikkakin nämä on rajattu kyseisen selvityksen ulkopuolelle, mutta sille asetetaan erillinen työryhmä.

2. Kokonaiskustannusmalliin perustuva rahoittaminen (luku 3.2)

KKM:n käyttöönotto tutkimushankkeissa on hyvä ehdotus silloin kun hakija voi käyttää omia tilintarkastajan vahvistamia kertoimiaan. Lisäksi ehdotus ottaa vakiokerroinmallilla huomioon hakijat, joilla ei ole samanlaista kertoimien laskenta- ja vahvistustapaa kuin esim. yliopistoilla. Näin ollen em:n kaltaiset hakijat voivat edelleen osallistua yhteishankkeisiin toimijoina eivätkä pelkästään alihankkijoina. Kannatettavaa yhtenäistää laskentamalleja ja tehdä ne läpinäkyviksi sekä budjetointi/haku- ja toteutusvaiheessa. Kokonaiskustannusmalli on hallinnollisesti hyvä, tehokas ja selkeä.

3. Lainsäädännöllinen kehittäminen (luku 3.3)

-

4. Arvonlisäveron kirjanpidollinen käsittely (luku 3.4)

-

5. Tutkimus-, testaus- ja kokeiluinfrastruktuurit (luku 3.5)

Olisi hyvä saada selkeät, päivitetyt ja yhdenmukaiset periaatteet infrahankintoihin, jos osa käytöstä koskee taloudellista toimintaa.

Seuraava kommentti voi mennä jo liian yksityiskohtaiselle tasolle, mutta määrittelyä yhteistyön lisääntyessä kaivataan miten toimitaan, jos tutkimuskonsortio saa rahoitusta tiettyyn infrakokonaisuuteen tai useaan infraosakokonaisuuteen ja kaikki konsortioon kuuluvat haluaisivat hyödyntää infraa/infroja ja miten omistus on järkevä määritellä.

6. Talouden käsitteet (luku 3.6)

Terminologiaan on aiheellista kiinnittää huomiota, jotta jokainen toimija ymmärtää asiat samalla tavalla.

7. Usean toimijan yhteistyössä toteuttamat hankkeet (luku 3.7)

Nähdään kannatettavana ehdotus, jonka mukaan jokainen yhteishankkeen toimija hakee avustusta omalle osuudelleen ja raportoi sähköisessä järjestelmässä omat kustannuksensa eli samalla tavoin kuin toimitaan Suomen Akatemian ja Business Finlandin rahoittamissa hankkeissa. Tämä vähentää hanketoimijoiden hallinnollista työtaakkaa ja sitoo jokaisen toimijan rahoitusehtoihin.

4 VALTIONAVUSTUSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Voitte antaa yleistä palautetta valtionavustustoiminnan kehittämistä ja valtionavustusprosessin digitalisointia varten.

-

Juppo Virpi
Vaasan yliopisto